

DOI: 10.5281/zenodo.22165586 · UDC: 613/614:061.2(478)(091)

REZULTATELE ACTIVITĂȚII SOCIETĂȚII IGIENIȘTILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA ÎN PERIOADA 2020–2026

*ACTIVITY RESULTS OF THE SOCIETY OF HYGIENISTS OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA DURING THE 2020–2026 PERIOD*

Iurie Pinzaru, președinte al Societății Igieniștilor din Republica Moldova, Chișinău

Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Chișinău, Republica Moldova

REZUMAT

Articolul prezintă principalele repere ale activității Societății Igieniștilor din Republica Moldova (SIRM) în perioada 2020–2026, în contextul împlinirii a 65 de ani de la fondare. Bazată pe analiza rapoartelor instituționale, a documentelor profesionale și a rezultatelor activității subdiviziunilor de profil igienic, retrospectiva evidențiază evoluția comunității profesionale, contribuția la elaborarea și armonizarea cadrului normativ, activitatea științifică și editorială, investigațiile de laborator, controlul de stat și cooperarea profesională. Numărul membrilor SIRM a variat de la 218 în 2020 la 227 în 2023 și la 332 la 31 decembrie 2025; la 1 iulie 2026, Societatea număra 308 membri cu drepturi depline. În aceeași perioadă, membrii comunității au elaborat 26 de monografii dedicate unor probleme igienice prioritare și au menținut direcțiile esențiale de dezvoltare axate pe promovarea și protecția sănătății, prevenirea și controlul bolilor. Experiența anilor 2020–2026 confirmă rolul SIRM ca platformă de continuitate, colaborare și reprezentare profesională a igieniștilor din Republica Moldova.

Cuvinte-cheie: igienă, Societatea Igieniștilor, sănătate publică, congres, membri titulari

ABSTRACT

This editorial reviews the main activities of the Society of Hygienists of the Republic of Moldova (SHRM) during 2020–2026, as the organization marks 65 years since its establishment. Drawing on institutional reports, professional records, and the documented work of hygiene-related subdivisions, the article highlights the evolution of the professional community, its contribution to regulatory development and harmonization, scientific publishing, laboratory testing, state control, and professional cooperation. SHRM membership changed from 218 in 2020 to 227 in 2023 and 332 on 31 December 2025; on 1 July 2026, the Society had 308 full members. During the same period, members produced 26 monographs on priority hygiene issues and sustained the Society's core directions in health promotion and protection, disease prevention, and disease control. The experience of 2020–2026 confirms SHRM's role as a platform for continuity, collaboration, and professional representation of hygienists in the Republic of Moldova.

Keywords: hygiene, Society of Hygienists, public health, congress, full members

Igiena și misiunea Societății Igieniștilor

Igiena rămâne una dintre științele fundamentale ale sănătății omului sănătos, furnizând dovezi pentru prevenirea bolilor, protecția și promovarea sănătății și, implicit, pentru bunăstarea și calitatea vieții populației.

Igiena este o știință multidisciplinară, care studiază circumstanțe și adevăruri pentru a elabora normative igienice, ea este știința aplicativă pe care nu o poate ignora niciun întreprinzător, un medic, un savant de altă specialitate, un om de stat, un muncitor etc. [2].

Medicii igieniști constituie fundamentul Societății Igieniștilor din Republica Moldova (SIRM) în proporție de 95–97% și activează într-o specialitate medicală profund ancorată pe prevenție. Prin activitatea sa cotidiană, medicul igienist identifică factorii de risc din mediul abiotic și biotic și efectele acestora, contribuind la menținerea, promovarea și protecția sănătății populației. Atribuțiile medicului igienist care se circumscriu asistenței de sănătate publică au un impact direct asupra optimizării unor indicatori de sănătate, asupra reducerii incidenței și mortalității generale și specifice, atât

în comunitățile în care își desfășoară activitatea, cât și la nivel național.

SIRM are în continuare scopul de a contribui la îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin promovarea celor mai noi rezultate științifice și a practicilor bazate pe dovezi în toate domeniile igienei și își propune să ofere un cadru organizat și eficient pentru schimbul de cunoștințe, experiențe și resurse între profesioniștii din toate domeniile igienei.

Rezultatele benefice ale activității membrilor Societății Igienistilor din Republica Moldova (SIRM) au devenit posibile datorită unității specialiștilor care sunt axați pe transformările din sistemul de sănătate devenind catalizatorul de bază al acestora.

În anul 2026 Societatea Igienistilor din Republica Moldova marchează 65 de ani de la fondare, iar filele istoriei își au începuturile din anii '60 ai secolului al XX-lea, când ilustrul savant și pedagog, Iacov Reznicev, a lansat inițiativa de a-i uni într-o asociație profesională pe toți medicii igienisti din RSS Moldovenească [2]. Până în anii '80 ai sec. al XX-lea cei mai valoroși medici igienisti din RSSM participau la congresele unionale organizate la Moscova, Kiev, Minsk.

Primul Congres al medicilor igienisti, epidemiologi și microbiologi din RSS Moldovenească a fost organizat în anul 1982, urmat de opt congrese dintre care al VII-lea și al VIII-lea au fost organizate sub egida specialiștilor din domeniul sănătății publice și managementului sanitar. Menționez că cheltuielile pentru organizarea ultimelor două congrese au fost suportate în principal de Societatea Igienistilor din Republica Moldova, care a alocat circa 75% din sursele proprii.

Congresul al VIII-lea al specialiștilor din domeniul sănătății publice și managementului sanitar cu participare internațională și-a desfășurat lucrările în perioada 24–25 octombrie 2019 la Chișinău, la care medicii igienisti au prezentat 41 de publicații comparativ cu 30 de articole și rezumate pregătite de medicii epidemiologi, iar la capitolul sănătate publică, economie și management în sănătate au fost elaborate 34 de publicații.

Actualmente comunitatea mondială, inclusiv cea din domeniul sănătății, trece prin mai multe reforme și se confruntă cu probleme de ordin sanitaro-epidemiologic, epidemii, apariția bolilor noi, care nu pot fi concepute fără suportul metodic și modern al prevenției, care implică organizarea măsurilor de diminuare ori lichidare a factorilor de risc cauzali.

Scopul prezentului studiu a fost axat pe evidențierea celor mai relevante realizări ale Societății Igienistilor din Republica Moldova prin aportul adus de specialiștii din sectorul practic și de cercetătorii științifici în domeniul igienei, membri ai SIRM și trasarea măsurilor de consolidare în domeniul dat.

Reperle acestei retrospective

Pentru a atinge scopul propus au fost utilizate următoarele metode de cercetare: descriptivă, istorică și analitică. Au fost evaluate rapoartele statistice ale Agenției Naționale pentru Sănătate Publică (ANSP), nr.18-săn *Raport statistic*

privind supravegherea și controlul de stat al sănătății publice, rapoartele prezentate de Disciplina de igienă din cadrul Departamentului de Medicină Preventivă a USMF „Nicolae Testemițanu”, dările de seamă, registrele controalelor de stat, materialele forurilor științifice pentru perioada 2020–2026.

O comunitate profesională în transformare

În perioada anilor 2020–2026 activitatea Societății Igienistilor din Republica Moldova a fost axată pe contribuția membrilor titulari la obținerea unor rezultate avansate prin implicarea nemijlocită a specialiștilor din practică, a savanților și cercetătorilor științifici din cadrul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică (ANSP), a centrelor de sănătate publică teritoriale și departamentale (CSP) și a Disciplinei de igienă din cadrul Departamentului de Medicină Preventivă a USMF „Nicolae Testemițanu”.

De menționat că în rezultatul reformei Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice (SSSP) stipulată în Hotărârea Guvernului nr. 705 din 06.09.2017 „Cu privire la crearea Agenției Naționale pentru Sănătate Publică și reorganizarea unor persoane juridice” (Monitorul Oficial nr.329 din 06.09.2017), numărul medicilor igienisti și al altor specialiști membri ai SIRM a fost redus în proporție de 7,6%, aceștia fiind persoane de vârstă pensionară [3]. După reformă mai multe funcții exercitate de medicii igienisti au fost preluate de subdiviziunile noi create (Direcția control de stat în sănătate/Inspectorat), s-a creat Direcția protecția sănătății publice (redenumită din 2024 în Direcția supravegherea sănătății în relație cu mediul) cu secțiile respective, Direcția supravegherea și prevenirea BNT cu 3 secții, Direcția promovarea sănătății, Direcția planificare strategică, control managerial, monitorizare programe și activități, care întrunesc sumăr 99,5% din numărul total al medicilor igienisti din ANSP.

În pofida reducerii anuale a numărului de medici igienisti, din anul 2020 s-a trecut la durată de studii de 4 ani, cu posibilitatea continuării studiilor prin masterat sau altă formă de instruire, acesta fiind ultimul an de existență a facultății de Medicină preventivă, care pregătea inclusiv medici igienisti. În schimb, din anul 2025 sunt înmatriculați studenți care învață doar 3 ani la specialitatea sănătate publică și pot fi angajați în Inspectorat ori alte autorități de control. Pentru acești viitori specialiști, care sunt și membri ai comunității profesionale practic nu există un viitor profesional. Desigur, colegii de la Disciplina de igienă trebuie să vină neapărat cu alte provocări pentru reluarea pregătirii specialiștilor în medicina preventivă.

În perioada de referință numărul membrilor SIRM a variat de la 218 în 2020 la 227 în anul 2023, până la 332 la 31.12.2025.

În anul 2025 au fost concediați 24 de medici igienisti. Dintre aceștia, 14 membri ai SIRM din CSP Chișinău au fost concediați prin sistarea unilaterală de către administrație a contractelor individuale de muncă, reprezentând 23,3% din numărul membrilor titulari din această instituție. Vârsta persoanelor concediate a fost cuprinsă între 63 și 70 de ani.

La 01.07.2026 SIRM numără 308 membri cu drepturi

depline. Societatea Igieniştilor include în componenţa sa medici igienişti, cercetători ştiinţifici şi savanţi în domeniul igienei atât din ţară, cât şi de peste hotare, specialiştii din Serviciul de laborator sanitaro-igienic, control de stat, precum şi biologi etc., care s-au inclus plenar în activităţile organizate de Ministerul Sănătăţii, Agenţia Naţională pentru Sănătate Publică, USMF „Nicolae Testemiţanu”, de asociaţiile obşteşti, care colaborează cu Societatea profesională a igieniştilor. Comunitatea profesională a medicilor igienişti atrage specialiştii de profil igienic, pentru a suplimenta rândurile membrilor, inclusiv prin recrutarea acelor specialiştii care activează în alte funcţii decât cele din ANSP, cum sunt cei din spitale, laboratoare clinico-diagnostice, spitale şi centre de sănătate publice şi private etc.

Contribuţii la politici publice, cercetare şi inovare

În perioada menţionată au fost trasate şi prioritizate sarcini privind elaborarea cadrului normativ naţional, iar în ultimii 2 ani şi armonizarea legislaţiei naţionale cu cea comunitară, organizarea cercetărilor ştiinţifice şi investigaţiilor de laborator în domeniul igienei, implementarea măsurilor de control şi supraveghere a obiectivelor din economia naţională de către Direcţia pentru controlul de stat în sănătate (Inspectorat) etc.

Astfel, în perioada de referinţă medicii igienişti din ANSP au elaborat:

- ✓ 21 proiecte de legi;
 - ✓ 37 proiecte de Hotărâri de Guvern;
 - ✓ 32 proiecte de ordine ale Ministerului Sănătăţii;
- Au participat la avizarea a:
- ✓ peste 65 de proiecte de legi;

✓ circa 80 de proiecte de Hotărâri de Guvern.

Între timp savanţii şi cercetătorii ştiinţifici au prezentat pentru concurs peste 15 proiecte ştiinţifice, dintre care au fost acceptate 13 inclusiv 8 proiecte transfrontaliere şi internaţionale. Tinerii cercetători în igienă din cadrul ANSP au prezentat 3 proiecte ştiinţifice, care nu au fost acceptate din motivul, că nu au acumulat numărul necesar de puncte.

În perioada anilor 2020–2026 au fost elaborate 26 de monografii dedicate problemelor igienice prioritare pentru unele ramuri ale economiei naţionale, dintre care 12 lucrări au fost elaborate de cercetătorii ştiinţifici şi specialiştii din domeniul igienei din cadrul ANSP, iar 14 de către colaboratorii Disciplinei de igienă din cadrul Departamentului de Medicină Preventivă a USMF „Nicolae Testemiţanu”. În perioada de referinţă membrii SIRM au contribuit activ la elaborarea altor publicaţii ştiinţifico-practice şi inovaţionale (tabelul 1).

De menţionat că pe ani publicaţiile specialiştilor şi cercetătorilor în igienă au fost editate anual în funcţie de bugetele aprobate şi sursele financiare disponibile.

Capacitatea de laborator şi controlul de stat în sănătate

Fortificarea Serviciului de laborator sanitaro-igienic a fost şi rămâne una dintre priorităţile de bază pentru determinarea calităţii vieţii populaţiei Republicii Moldova prin organizarea cercetărilor de laborator moderne ale calităţii apei potabile, remanenţelor de pesticide în produsele vegetale, polimerilor, aerului atmosferic etc.

Astfel, în perioada de referinţă în Laboratorul de încercări chimice din cadrul ANSP [4–9] s-au efectuat următoarele investigaţii (tabelul 2).

Tabelul 1. Publicaţiile ştiinţifico-practice şi activitatea inovaţională a membrilor SIRM în perioada 2020–2026

Subdiviziunea	Manuale/ monografii	Ghiduri practice	Articole în reviste		Activitatea inovaţională			Saloane de Inventică			
			internaţionale	naţionale	brevete	adeverinţe ODA	certificate de inovare	premii	medalii de aur	medalii de argint	medalii de bronz
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
ANSP	-/12	27	55	104	1	24	9	4	46	24	16
Disciplina de igienă	8/14	2	46	52	-	18	3	-	20	18	12
Total	8/26	29	101	156	1	42	12	4	66	42	28

Tabelul 2. Dinamica cercetărilor chimice în laboratoarele din cadrul ANSP pentru anii 2020–2025

Încercări de laborator	Anii/nr. de probe					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Apa potabilă	85980	92337	94445	105643	83163	77149
Aer atmosferic	10738	13012	9036	5670	6720	723
Produse alimentare	18660	24449	22107	19168	16541	13410
Remanenţe de pesticide	3212	2776	4607	4234	2724	4797
Chimia polimerelor	15826	16692	17331	14406	13449	11326
Total	134416	149166	147526	149121	122597	111252

Din cauza atribuțiilor limitate, a interesului scăzut și a solicitărilor în descreștere din partea agenților economici de a cunoaște situația reală pe domeniile de competență și a asigura protecția sănătății consumatorilor, în anul 2025 se atestă o scădere a numărului de probe cercetate comparativ cu anul 2021 (*în timpul pandemiei de COVID-19*).

Alt domeniu de competență al Agenției Naționale pentru Sănătate Publică atribuit în urma reformei produse la finele anului 2017 este axat pe controlul de stat (inspecție) în sănătate.

În conformitate cu atribuțiile și funcțiile de bază care îi revin, personalul autorizat cu drept de control de stat în domeniul sănătății realizează anual circa 7000–7500 de controale ale activității de întreprinzător conform domeniilor de competență.

Pentru realizarea acestor sarcini, pentru personalul cu drept de control de stat în domeniul sănătății sunt prevăzute 134,0 unități în statele de personal, ceea ce constituie 8,2% din totalul unităților de state aprobate per ansamblu pe Agenție. Ponderea funcțiilor ocupate în ultimii ani variază între 45–50%, ceea ce provoacă anumite impedimente la realizarea sarcinilor și obiectivelor trasate. Din numărul de inspectori angajați, 99% sunt membri titulari ai SIRM.

De menționat că cu sprijinul Biroului de țară al Organizației Mondiale a Sănătății și Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în perioada 5 februarie–24 aprilie 2024, 16 inspectori din CSP teritoriale au beneficiat de un curs de formare profesională, care a contribuit la consolidarea cunoștințelor teoretice privind legislația în domeniile sănătății publice și reglementării controlului de stat al activității de întreprinzător, dezvoltarea capacităților de comunicare și abilităților practice privind organizarea și desfășurarea controlului de stat în domeniul sănătății publice. În anul 2025 toți inspectorii au fost dotați cu echipament IT pentru desfășurarea activităților în teren.

În ultimii 2–3 ani ANSP și-a fortificat activitățile în domeniul controlului tutunului, nutriției umane, prevenirii și controlului bolilor netransmisibile, promovarea sănătății, siguranței chimice și toxicologiei etc. prin intermediul medicilor igienști încadrați în subdiviziunile respective, profesionalismului și devotamentului de care dau dovadă.

Capitalul științific și consolidarea organizațională

Membrii societății profesionale în perioada anilor 2020–2026 au susținut 2 (două) teze de doctor habilitat în științe medicale (Serghei Cebanu, Iurie Pinzaru) și 6 teze de doctor în științe medicale (Gheorghe Țurcanu, Inga Miron, Svetlana Cociu, Dumitru Cheptea, Maria-Victoria Racu, Tatiana Tonu) cu cifrul 331.02. Igienă.

Este de menționat că activitatea Asociației Obștești Societatea Igienștilor din Republica Moldova (AO SIRM) după 4 februarie 2024 sub conducerea dlui Iurie Pinzaru a planificat și a organizat mai multe activități [10], prin implicarea plenară a membrilor titulari ai comunității profesionale, Consiliului Asociației SIRM și a fost axată pe

câteva direcții-cheie și anume:

- ✓ Revizuirea listei membrilor comunității și crearea Registrului electronic al membrilor SIRM;
- ✓ Atragerea membrilor SIRM din străinătate;
- ✓ Colectarea anuală a cotizațiilor de membru;
- ✓ Elaborarea paginii web: sirm.md care să corespundă imperativului timpului;
- ✓ Organizarea ședințelor Consiliului AO SIRM;
- ✓ Organizarea Conferințelor sub egida SIRM și cu participarea nemijlocită a membrilor titulari;
- ✓ Oficializarea Diplomelor de Onoare;
- ✓ Oficializarea Diplomelor de Președinte de Onoare;
- ✓ Oficializarea Diplomelor Membru de Onoare;
- ✓ Organizarea ședințelor comune cu alte societăți din sistemul de sănătate;
- ✓ Organizarea ședințelor fondatorilor etc.

În premieră în anii 2024–2026 au fost acordate Diplome de președinte și membru de onoare ai SIRM: dlui dr. hab. în med., prof. univ., Ion Bahnarel, dr., profesor, Elena-Ana Păuncu (România), Valentin Șatcovschi, dr., prof., Ion Toma (România), Vasile Codreanu, Vladimir Lîsenko.

Omagierea personalităților din rândul savanților, cercetătorilor științifici și al celor mai buni specialiști din sectorul practic a reprezentat continuarea tradițiilor SIRM prin înmânarea diplomelor de onoare membrilor titulari: Liuba Corețchi – 70 de ani, Veaceslav Bivol și Constantin Grecu – 70 de ani, Grigore Friptuleac, Victor Băbălău – 80 de ani, Vasile Codreanu – 90 de ani etc., prin acordarea premiilor bănești și a trofeului comunității profesionale „Higieia sec. al XXI-lea”, precum și prin elaborarea broșurilor aniversare etc.

În premieră au fost încheiate și oficializate Acordurile de colaborare cu alte Asociații și Societăți [11]:

- Societatea Oncologilor din Republica Moldova
- Asociația Medicilor de Familie din Republica Moldova
- Societatea Endocrinologilor din Republica Moldova
- Societatea de Gastroenterologie și Hepatologie din Republica Moldova
- Academia de Științe Medicale din Republica Moldova „Gheorghe Țîbîrnă”
- Asociația Medicilor Igienști din România etc.

Actualmente SIRM include 3 membri titulari ai Academiei de Științe Medicale „Gheorghe Țîbîrnă”, 12 doctori habilitați în științe medicale, peste 40 de doctori în științe medicale și biologice, 23 de specialiști dețin titlul de master în sănătate publică. Dintre membrii Societății profesionale a igienștilor, 3 persoane își continuă studiile prin postdoctorat, iar peste 20 de tineri cercetători fac studiile de doctorat, dintre care actualmente sunt la diferite etape de finalizare 2 teze de postdoctorat și 6 de doctorat cu profilul igienic.

Ne mândrim cu medicii igienști, absolvenți ai USMF „Nicolae Testemițanu”, care în prezent activează în diferite structuri internaționale, cum ar fi OMS-2 persoane, Institutul de Sănătate Publică din Porto, Portugalia etc. Actualmente mai mulți specialiști, care au activat în domeniul igienei, după mai multe perfecționări au devenit manageri ai Instituțiilor

Medico-Sanitare Publice și private din țară.

Evenimente științifice și transfer de cunoaștere

Manifestările științifice organizate cu participarea Societății Igienistilor din Republica Moldova au fost organizate anual cu participarea activă a membrilor titulari.

Astfel, după desfășurarea lucrărilor Congresului al VIII-lea în anul 2019, au fost organizate mai multe conferințe tematice, printre care cele mai importante ar fi:

✓ **2020 – Conferința** națională cu participare internațională: *"Un mediu sigur – sănătate protejată"*.

✓ **2022 – Conferința** națională cu participare internațională: *"Protecția sănătății – pentru un viitor sigur"*.

✓ **2025 – Conferința** anuală *"Contribuția tinerilor cercetători din domeniul igienei la dezvoltarea științei autohtone"*, ediția a I-a.

✓ **2026 – Conferința** internațională *"Prevenirea factorilor de risc în bolile netransmisibile"* (ediția a 4-a)

Savanții și cercetătorii științifici din domeniul igienei au prezentat de fiecare dată articole și abstracte, care au constituit sensul acestor evenimente, rezultate ale studiilor și cercetărilor în domeniul sănătății mediului, sănătății ocupaționale, a copiilor și adolescenților etc.

Anul 2025 a fost un an important în organizarea evenimentelor științifico-practice prin organizarea a două conferințe dedicate tinerilor cercetători din domeniul Igieniei (ediția I) – la 19 februarie și 30 de ani de la fondarea Direcției de cercetare și inovare în domeniul sănătății publice – la 10 octombrie.

La conferința anuală cu genericul *Contribuția tinerilor cercetători din domeniul igienei la dezvoltarea științei autohtone* (ediția I) au participat 50 de persoane din rândul tinerilor cercetători, rezidenților și specialiștilor în igienă, care au editat 20 de articole și rezumate în revista Arta Medica nr.3 (92), 2024 (categoria B).

Conferința din 10 octombrie 2025 dedicată celor 30 de ani de la crearea direcției cercetare și inovare a avut ca scop evidențierea eficienței cercetărilor științifice în această perioadă cu participarea activă a savanților și cercetătorilor științifici în domeniul igienei.

De asemenea au fost organizate mese rotunde și ateliere de lucru cu specialiștii din diferite segmente ale igienei.

Sustenabilitate și recunoaștere profesională

Finanțarea SIRM constituie un potențial de promovare a activităților primordiale în domeniul igienei. Ca orice asociație obștească, activăm pe principiul „Cu surse financiare modeste organizăm activități utile”. Astfel, în decursul anilor 2024–2026, în premieră, marea majoritate a membrilor Societății Igienistilor au achitat cotizațiile anuale prin platforme bancare, eliminând achitarea lor în numerar. De menționat că sursele financiare din cotizațiile colectate au fost repartizate transparent, având ca scop remunerarea unui contabil cu 10,0 mii de lei pentru un an calendaristic, premiarea unor membri titulari, procurarea rechizitelor de birou, menținerea paginii web www.sirm.md și a serviciilor aferente, editarea unei monografii, achitarea datoriilor istorice etc. A fost inițiată

procedura de atragere a surselor financiare în scopuri caritabile de la unele persoane fizice și juridice.

SIRM în limita alocațiilor disponibile a susținut financiar organizarea unor manifestări științifice inclusiv a conferințelor tinerilor cercetători din domeniul Igieniei, editarea unor publicații științifico-practice și a diplomelor, plachetelor comemorative dedicate unor savanți iluștri în igienă etc.

În perioada dintre Congrese mai mulți membri ai Societății Igienistilor din Republica Moldova au fost apreciați pentru contribuția profesională și decorați cu numeroase distincții ale statului și mențiuni ale unor autorități naționale și internaționale [2], și anume:

- Ordinul „De Onoare” – 1 persoană;
- Ordinul „Gloria Muncii” – 4 persoane;
- Medalia „Meritul Civic” – 3 persoane;
- Medalia Academiei de Științe a Moldovei „Nicolae Milescu-Spătaru” – 5 persoane;
- Medalia „Dmitrie Cantemir” – 2 persoane;
- Medalia Academiei de Științe Medicale a Moldovei „Gheorghe Tîbîrnă” – 3 persoane;
- Diploma Ministerului Sănătății – 36 persoane;
- Diploma Ministerului Educației și Cercetării – 13 persoane;
- Alte distincții-peste 30 de persoane.

Este de menționat că în anul 2025 în premieră a fost editată cu suportul SIRM monografia *"Premisele fondării și fortificării Societății Igienistilor din Republica Moldova"*, autori: Iurie Pînzaru, dr. hab. în med., conf. univ. Ion Bahnarel, dr. hab. în med., prof. univ. și Grigore Friptuleac, dr. hab. în med., prof. univ., în care au fost evidențiate etapele dezvoltării Societății Igienistilor, au fost analizate documente arhivistice și acte normative privind rezultatele activității în cei 65 de ani ai membrilor Asociației Obștești.

Perspective și priorități

1. Igiena este considerată una dintre cele mai vechi științe ale sănătății, a omului sănătos, care aduce dovezi pentru profilaxia și prevenirea bolilor, pentru protecția și promovarea sănătății și constituie fundamentul asigurării bunăstării sănătății și calității vieții populației;

2. În perioada 2020–2026, membrii SIRM au demonstrat inițiativă, profesionalism și deschidere către colaborarea cu asociații profesionale naționale și internaționale, păstrând direcțiile esențiale de dezvoltare ale domeniului.

3. Prin tradițiile acumulate și prin capacitatea de a reuni practica, cercetarea și educația, SIRM s-a consolidat ca o comunitate profesională cu perspective clare în sistemul de sănătate al Republicii Moldova.

4. Pentru etapa următoare, o prioritate este diversificarea sprijinului pentru proiectele agregate de membri, inclusiv prin încurajarea redirecționării a 2% din impozitul pe venit, fără afectarea salariului de bază, precum și prin consolidarea imaginii și a capacității de reprezentare a comunității igienistilor.

Bibliografie

1. Opopol N, Pantea V, Bahnarel I, Friptuleac G, Volneanschi A. Secvențe ale etapelor de dezvoltare a științei igienice în Republica Moldova. Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină. 2018;(2):203-208.
 2. Pinzaru I, Bahnarel I, Friptuleac G. Premisele fondării și fortificării Societății Igieniştilor din Republica Moldova. Tipografia Print-Caro; 2025.
 3. Guvernul Republicii Moldova. Hotărârea Guvernului nr. 705 din 6 septembrie 2017 cu privire la crearea Agenției Naționale pentru Sănătate Publică și reorganizarea unor persoane juridice. Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2017;(329).
 4. Agenția Națională pentru Sănătate Publică. Supravegherea de stat a sănătății publice în Republica Moldova: Raport național 2020. Chișinău; 2021.
 5. Agenția Națională pentru Sănătate Publică. Supravegherea de stat a sănătății publice în Republica Moldova: Raport național 2021. Chișinău; 2022.
 6. Agenția Națională pentru Sănătate Publică. Supravegherea de stat a sănătății publice în Republica Moldova: Raport național 2022. Chișinău; 2023.
 7. Agenția Națională pentru Sănătate Publică. Supravegherea de stat a sănătății publice în Republica Moldova: Raport național 2023. Chișinău; 2024.
 8. Agenția Națională pentru Sănătate Publică. Supravegherea de stat a sănătății publice în Republica Moldova: Raport național 2024. Chișinău; 2025.
 9. Agenția Națională pentru Sănătate Publică. Supravegherea de stat a sănătății publice în Republica Moldova: Raport național 2025. Chișinău; 2026.
 10. Societatea Igieniştilor din Republica Moldova. Planul de acțiuni al Societății Igieniştilor din Republica Moldova pentru anul 2024. 2024.
 11. Societatea Igieniştilor din Republica Moldova. Darea de seamă a președintelui SIRM pentru anul 2024. 2024.
-

Recepcionat – 04.08.2026, **Acceptat pentru publicare** – 29.08.2026

Autor corespondent: Iurie Pinzaru, pinzaruiurie6@gmail.com

Declarația de conflict de interese: Autorul declară că nu există conflicte de interese.

Declarația de finanțare: Lucrarea nu a beneficiat de finanțare din partea unor instituții publice sau private.

Declarația de etică: Lucrarea are caracter istorico-documentar și nu a implicat participanți umani, intervenții sau utilizarea datelor individuale identificabile; prin urmare, nu a necesitat evaluarea unui comitet de etică.

Contribuția autorilor: Iurie Pinzaru – concepția lucrării, documentarea, colectarea și interpretarea datelor istorice, redactarea și revizuirea critică a manuscrisului.

Citare: Pinzaru I. Rezultatele activității Societății Igieniştilor din Republica Moldova în perioada 2020–2026 [Activity results of the Society of Hygienists of the Republic of Moldova during the 2020–2026 period]. *Arta Medica*. 2026;100(3):e2026302 doi: 10.5281/zenodo.22165586